

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Postavení adjektiva ve jmenném syntagmatu v současné francouzštině

Diplomantka: Hana Jirmásková

Pracoviště: Ústav romanistiky FF JU v Českých Budějovicích

Vedoucí práce: doc. PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D.

Rozsah: 62 stran vč. bibliografie a vlastních příloh

Předkládaná práce je příspěvkem k problematice velmi zajímavé a navzdory mnoha publikovaným studiím dosud otevřená – tj. k otázce antepozice vs. postpozice francouzského adjektiva vůči substantivu. Cíle práce vytčené v úvodu („popsat postavení adjektiva ve jmenném syntagmatu v současné francouzštině“, s. 8) jsou na bakalářskou práci poněkud nadsazené, autorka se ve svém výzkumu ve skutečnosti zaměřila pouze na postavení adjektiva vůči substantivu, přičemž výchozí předpoklady ověřovala na vzorku pěti adjektiv. To je pro daný rozsah práce zcela adekvátní.

Úvodní část je věnována vymezení adjektiv, jejich vnitřnímu dělení a zejména faktorům, které mají vliv na antepozici/postpozici francouzského přívlastkového adjektiva vůči substantivu. Autorka zde čerpá z relevantních pramenů – mimo různorodých gramatik francouzštiny také ze studie J. Goese (1999). Vymezení adjektiv je provedeno adekvátně, za hlavní faktory určující pozici adjektiva považuje diplomantka faktory rytmické, morfologické, syntaktické a sémantické, přičemž jejich vzájemná souhra je komplikovanou otázkou. Teoretické základy práce jsou tedy zpracovány solidně, s několika dílčími výhradami, zejm.:

1) V klíčové části o faktorech ovlivňujících postavení adjektiva autorka parafrázuje/překládá příslušné pasáže z primární literatury, ale jednotlivé prameny nedává do souvislosti. Odstavce na sebe proto ne vždy navazují, některé informace se cyklicky vracejí – viz např. s. 21-22 (odst. z Goese a následující z Grevisse); kapitola 1.4.2. na s. 27 znovu otevírá stejné téma, jako kapitola 1.4. na s. 21; pasáž o adjektivech s proměnným postavením na s. 29-30 dubluje obdobnou pasáž se s. 26-27, atp.

2) Některé pasáže jsou překladem z francouzského pramene – ne vždy je překlad zdařilý a srozumitelný. Např. na s. 26 věta „Přídavné jméno přináší svoji hodnotu klasifikace“ (patrně měla autorka na mysli, že adjektivum má restriktivní platnost). Podobně opozice *épithète de caractère* a *épithète de circonstance* na s. 18 je vysvětlena nepříliš srozumitelně (co jsou „současné či přechodné vlastnosti“?) – podle všeho by mělo jít o opozici mezi *individual level predicate* a *stage level predicate*, jak ji vymežil mj. Lyons.

3) Překlady vybraných termínů do češtiny se mohou jevit jako problematické. Např. termín *attribut* překládá autorka jednou jako „jmenný přísudek podmětu“ (s. 13), jindy jako „doplňek podmětu“ (s. 14). Nerozumím termínům „nenominální“ resp. „neverbální“ adjektivum (s. 24). Označovat adverbium *très* za příslovečný prefix (s. 25) je z teoretického hlediska odvážné. Pojem „determinační adjektivum“ není do češtiny obvykle překládán jako „zájmeno“ *tout court* (s. 11), ale jako (determinační) „zájmeno nesamostatné“.

Ve vlastním výzkumu se autorka věnovala pěti adjektivům (*cher*, *sacré pauvre*, *sale*, *grand*) a detailně zkoumala jejich výskyty ve jmenném syntagmatu na francouzské části korpusu Intercorp. Materiálově i metodologicky je tato část dobře zpracována, autorka vzala v úvahu řádově stovky výskytů a své závěry tak podložila solidními argumenty. Omyly jsou v této části jen ojedinělé; diskutovat lze např. o analýze tří příkladů antepozice adjektiva *sacré*, u nichž autorka předpokládá nepřenesený význam (s. 42-43):

1) V příkladu *la présence du sacré participe de l'émotion sexuelle* soudím, že *sacré* zde funguje jako substantivum a nejde tedy o antepozici: [*la présence du [sacré]_N [participe]_v*

2) Další dva příklady, tj. *sacrés coups de bottes* a *sacrée famille* pocházejí oba z Célinova románu *D'un château à l'autre*, kde je překladatel do češtiny přeložil výrazem *posvátný*, ale při bližším pohledu na kontext románu soudím, že jde buďto o chybu v překladu, nebo je přinejmenším výraz *posvátný* míněn ironicky. V současné francouzštině výraz *sacrée famille* denotuje mj. překlad amerického sitcomu *Family ties* z 80. let, kde je adjektivum *sacrée* užito metaforicky.

Po formální stránce práce odpovídá požadavkům.

Závěr:

Předkládanou bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím jako **velmi dobrou**.

.....
doc. PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

V Českých Budějovicích, dne 18. května 2015